

Сідлецька К. О.

студентка 4 –го курсу, юридичний факультет
Приватного вищого навчального закладу
«Фінансово-правовий коледж»,
Науковий керівник: **Мельник Я.Я.**,
к.ю.н., завідувач кафедри приватного права
юридичного факультету ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ ЗА СІМЕЙНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ В ДЕМОКРАТИЧНИХ УМОВАХ

Правове регулювання сучасних сімейних правовідносин пронизане застосуванням норм, які містять оціночні поняття. Як уявляється, такі обставини, значно ускладнюють даний процес, оскільки впливають не тільки на чіткість вираження норми права, але й на реалізацію прав та обов'язків, що закріплені в її диспозиції. Такі випадки призводять до виникнення обставин, що неоднозначно можуть інтерпретуватися правозастосувачем, що й пояснює актуальність даної проблематики.

За таких обставин, варто задатися питанням про роль оціночних понять в Сімейному законодавстві України.

Влучний тезис В.С. Нерсисянца у тому, що «Право - математика свободи» [2], яскраво вказує на те, що право з одного боку як соціальний регулятор повинно бути точним як математика, і що особливо – об'єктивне право. З іншого, слід погодитись із думкою Р.О.Опалева у тому, що оціночні поняття, які притаманні праву, надають останньому гнучкість, стабільність, та забезпечують без проблемність правового регулювання в силу таких властивостей [3, с.Ш].

Натомість, в Сімейному кодексі України (надалі – СК України) закріплено ряд нечітких понять, які є оціночними. Зокрема, це стосується словосполучень як ото «почуття взаємної любові та поваги», «духовного .. розвитку» (ч.2 ст.1 СК України); «інтереси дитини», «засади справедливості, добросовісності та розумності» (ч.ч.8, 9 ст.7 СК України); «моральні засади суспільства» (ст.9, ст.11 СК України); «поважні причини» (ч.1 ст.32 СК України), тощо.

Звідси, якщо в буквальному сенсі розуміти думку Браяна Таманага у тому, що існує істотна різниця між дотриманням норми та прийняттям рішення під впливом конкретних умов. Де, на думку вченого, неоднозначні та нечіткі норми мають обмежену ефективність у керуванні діями. Разом з тим, самі норми є формальною за своєю природою як і формальним є закон. Це означає що верховенство права – теж формальне [4, с.112].

Як справедливо відмічає С.С. Алексеев, правове регулювання саме по собі не тільки є виразом «право – регулятор», але й відображає динаміку права, його силу, енергію, цілеспрямованість і що саме головне – демонструє правовий результат [1, с.250].

Звідси, в рамках викладеного, можливо прийти до висновку в тому, що правове регулювання сімейних правовідносин за допомогою оціночних понять допомагає більш адаптувати виниклі правовідносин до вимог законодавства; сприяє удосконаленню правозастосовної практики на отримання відповідного правового результату, що фіксується завдяки завданням (меті) врегулювання сімейних правовідносин. З іншого боку, можливо стверджувати і те, що застосування законодавцем до викладу норми права оціночного поняття може мати і негативні наслідки, що сприятимуть зловживанню правом в наслідок дихотомії (неоднакового) тлумачення диспозиції норми права, в якій закріплені права та обов'язки. Адже такі, повинні бути чіткими та зрозумілими заради їх точної реалізації учасниками сімейних правовідносин. Зрештою, на наше переконання слід вказати і на те, що саме застосування оціночних понять в розбудові демократичної держави викликано «нововіяннями» адаптації законодавства до Європейських стандартів, через те, що чимала кількість таких понять вводяться в систему права, які раніше не були відомі. Це й викликає необхідність найбільш ретельніше законодавцю оперувати такими поняттями заради уникнення ймовірних ускладнень при правозастосовному процесі.

Список використаних джерел

1. Алексеев С.С. Собрание сочинений. В 10т. [+Справоч.том]. Том 6: Восхождение к праву. – М.: Статут, 2010. – 558с.

2. Нерсесянц В.С. Право - математика свободы. Опыт прошлого и перспективы: М.: Юрист, 1996. — 160 с.
3. Опалев Р. О. Материально-правовой интерес как условие возникновения права на предъявление иска в суд. // Тенденции развития гражданского процессуального права России: Сб.науч.статей. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2008. – 248с.
4. Таманага Б. Верховенство права: історія, політика, теорія/ Перекл. з англ.. А.Іщенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 208с.